Versioon 2

Andmepõhise aruandluse ja andmevahetuse tarkvara arenduse toetuse taotluste hindamismetoodika

1. Taotluse hindamise kord

1. Määruses „**Ettevõtjate digitaliseerimise, reaalajamajanduse lahenduste ja andmemajanduse kasutusjuhtude arendamise toetamine**“ (edaspidi määrus) toodud tegevuse olemasoleva või uudse tarkvara arendamine raames esitatud ja vastavaks tunnistatud projekte hinnatakse määruses toodud valikukriteeriumite ning hindamismetoodikas kirjeldatud hindamiskriteeriumite alusel.
2. Taotlust hinnatakse vastavalt hindamismetoodikale ning hindamisel võetakse arvesse taotlus koos lisadega ja muud andmed, mis on kättesaadavad avalikest andmekogudest.
3. Kriteeriume 1-4 hinnatakse täisarvudes skaalal 0 kuni 4, seejuures 0 = mitterahuldav, 2 = keskmine ja 4 = suurepärane. Hinne 1 on hinnete 0 ja 2 vahepealne ja hinne 3 on hinnete 2 ja 4 vahepealne hinnang.
4. Kriteerium 5 hinnatakse skaalal 0 = mitterahuldav, 2 = keskmine ja 4 = suurepärane. Vahepealseid hinnanguid ei ole.
5. Hindamise tulemusena koostab ettevõtlustoetuste osakonna töötaja taotluse hindamisaruande, milles sisalduvad kõikide kriteeriumite hinded, taotluse koondhinne ning põhjendused.
6. Rakendusüksus võib taotluse menetlemisse kaasata valdkondliku eksperdi, kes hindab taotlust oma valdkonnas.
7. Taotluste lõplik hindamine toimub hindamiskomisjonis.
8. Hindamiskomisjon lähtub enda töös EISi poolt kinnitatud hindamiskomisjoni töökorrast ja hindamismetoodikast.
9. Hindamiskomisjoni poolt taotluse hindamisel kujuneb iga valikukriteeriumi hinne hindamiskomisjoni liikmete antud hinnete aritmeetilise keskmisena.

10. Taotluse koondhinne on viie kriteeriumi kaalutud keskmine hinne. Taotluse koondhinne ja kriteeriumite hinded arvutatakse täpsusega kaks kohta peale koma.
11. Taotlused rahuldatakse kuni taotlusvoorus ette nähtud eelarve ammendumiseni.
12. Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused, mis käesoleva valikumetoodika punktis 2 toodud valikukriteeriumite alusel on saanud koondhindeks vähemalt 2,50 ja iga punktis 2 toodud valikukriteeriumi lõikes vähemalt 2,00.
13. Hindamiskomisjon teeb rakendusüksusele ettepaneku rahuldada taotlus taotletud mahus, rahuldada taotlus taotletust väiksemas mahus või jätta taotlus rahuldamata.
14. Hindamiskomisjon võib teha ettepaneku projektile täiendavate tingimuste seadmiseks.
15. Hindamiskomisjon võib teha ettepaneku projekti osaliseks rahastamiseks, kui:

    a) toetust on taotletud tegevusele või kulude katteks, mis ei ole projekti elluviimise seisukohast põhjendatud;
    b) taotluse rahaline maht ületab rahastamise eelarve vaba jääki.

2. Taotluse hindamiskriteeriumid

1. Projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele - 30% koondhindest Hinnatakse projekti: • kooskõla valdkondlike arengukavadega: „Eesti digiühiskonna arengukava 2035“ ja teiste arengudokumentidega; • projekti mõju meetme 21.1.2.2 „Digiriik“ sekkumise 21.1.2.21 „Digilahenduste ja uuenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtt erasektoris“ ning erieesmärgi iii „VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine“ või meetme 21.1.3.1 „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeeringute soodustamine“ sekkumise 21.1.3.14 „Ettevõtete digitaliseerimisega seotud tegevuste toetamine (sh RTE)“ eesmärkide saavutamisele.	
Hinne	**Selgitus**
4	• Projekt on väga hästi kooskõlas valdkondlike arengukavadega ning toetab nendes seatud eesmärke. • Projekt edendab digitaliseerimise ja andmepõhise majanduse arengut, mille tulemusel tekib selge kasu kodanikele, ettevõtjatele, teadusasutustele ja avaliku sektori asutustele. • Projekti tulemustel on selge ja otsene mõju erasektori digilahenduste arendamisele ja kasutuselevõtule. • Projekt toetab VKEde kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõime suurenemist, aidates kaasa ettevõtluskeskkonna arendamisele, rahvusvahelistumisele ja investeeringute soodustamisele.

	• Projekt edendab ettevõtete digitaliseerimist, reaalajamajanduse või andmemajanduse arengut.
2	• Projekt on üldjoontes kooskõlas valdkondlike arengukavadega, kuid seos konkreetsete eesmärkide või tegevussuundadega on kirjeldatud üldiselt. • Projekt edendab digitaliseerimist ja andmepõhist majandust, kuid kasu kodanikele, ettevõtjatele, teadusasutustele ja avaliku sektori asutustele on kirjeldatud üldsõnaliselt. • Projekti tulemustel on eeldatav mõju erasektori digilahenduste arendamisele ja kasutuselevõtule, kuid ei ole selge, milliseid lahendusi ja kui suures mahus rakendatakse. • Projekt toetab VKEde konkurentsivõimet ja kestlikku kasvu, kuid seos planeeritud tegevuste ja oodatavate äriliste mõjude (nt tootlikkus, turulepääs, investeeringud) vahel ei ole piisavalt selge. • Projekt aitab mõnevõrra kaasa ettevõtete digitaliseerimisele ning reaalajamajanduse või andmemajanduse arengule, kuid eeldatav mõju ei ole kirjeldatud piisavalt konkreetselt.
0	• Kooskõla valdkondlike arengukavadega puudub või ei ole selgelt esitatud. • Puudub arusaadav selgitus, kuidas projekt toob kasu kodanikele, ettevõtjatele, teadusasutustele või avalikule sektorile; mõju ei ole määratletud. • Projekt ei toeta erasektori digilahenduste arendamist ega kasutuselevõttu või vastavad kirjeldused puuduvad. • Panus VKEde konkurentsivõimesse ei ole nähtav. Projekt ei selgita, kuidas tegevused toetavad VKEde kestlikku kasvu, tootlikkust, rahvusvahelistumist või investeeringuid. • Projekt ei aita kaasa ettevõtete digitaliseerimisele, reaalajamajanduse või andmemajanduse arengule.

2. Projekti põhjendatus – 20% koondhindest Hinnatakse: 1) projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud (eksisteerib probleem, kitsaskoht või kasutamata arenguvõimalus); 2) projekti sekkumisloogika on arusaadav, mõjus (projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused parimal moel. Nende sidusus eesmärkidega ning mõjusus on arusaadavad, võimalusel innovaatilisi lahendusi soosivad); 3) tegevuste ajakava on realistlik, arvestades mh tegevuste omavahelisi seoseid ja ajalist järgnevust.	
4	• Eesmärk on selge ja hästi põhjendatud. Projekt lahendab selgelt kirjeldatud probleemi. Kitsaskoht andmepõhises aruandluses, andmevahetuses või reaalajamajanduse toimimises on selgelt sõnastatud. Kavandatav tarkvaraarendus sobib selle lahendamiseks ja on sisuliselt põhjendatud. • Sekkumisloogika on selge ja mõju veenvalt põhjendatud. On arusaadav, kuidas tegevused viivad konkreetsete väljunditeni ja millist mõõdetavat muutust need loovad (nt töökoormuse vähenemine, vigade arvu langus, protsessiaja lühenemine). • Tegevused on loogilised ja vastavuses nõuetega. Kõik arendustegevused toetavad projekti eesmärkide saavutamist ning vastavad tehnilistele tingimustele (turvaline andmevahetus, masinloetavad andmed, vajadusel

	nõusolekuteenuse kasutamine). Lahendus ei ole mõeldud üksnes ühe ettevõtte vajaduste täitmiseks, vaid sellel on laiem rakendatavus ning turupotentsiaal. • Lahenduse universaalsus ja mõju on väga hästi põhjendatud. Tarkvara on kasutatav mitme ettevõtte poolt ning sellel on laiem sektori- või turumõju (nt standardiseeritud liidesed, ühised andmemudelid, skaleeritav teenus). • Ajakava on realistlik ja arvestab riske. Tegevused on loogilises järjekorras, kooskõlas sõltuvustega ja ajaliselt teostatavad ning on arvestatud ajaliste viivitustega • Riskianalüüs on põhjalik, sisuline ja arvestab erinevaid riske, toodud on riskide maandamise võimalused, esinemistõenäosus ja tegutsemine riskide realiseerumise korral ja vastutaja • Projektis kavandatud tarkvara turundustegevused on selgelt põhjendatud, sihtrühmapõhised ja vastavuses arendatava andmepõhise aruandluse terviklahenduse eesmärkidega. Sõnumid, kanalid ja tegevused on hästi läbi mõeldud ning toetavad süsteemi kasutuselevõttu, aruandluskohustuslaste, ametkondade ja tehniliste partnerite teadlikkuse tõstmist ning muudatuse edukat juurutamist.
2	• Eesmärk on kirjeldatud, kuid põhjendus ei ole piisavalt selge. Probleem andmepõhises aruandluses, andmevahetuses või reaalajamajanduses on mainitud, kuid selle sisu või olulisus ei ole täielikult arusaadav. Kavandatava arenduse seos probleemi lahendamisega vajab täpsustamist. • Sekkumisloogika on osaliselt arusaadav. Tegevuste ja väljundite seos on kirjeldatud, kuid mõju või loodav mõõdetav muutus ei ole piisavalt selgelt esitatud. • Tegevused on üldjoontes loogilised ja nõuetega kooskõlas, kuid mõne tegevuse seos eesmärkidega ei ole selge. Tehniliste tingimuste täitmine (turvaline andmevahetus, masinloetavad andmed, nõusolekuteenuse võimalus) on osaliselt põhjendamata või ebatäielikult esitatud. • Lahenduse universaalsus ja mõju on kirjeldatud, kuid mitte piisavalt konkreetselt. On viidatud võimalikule kasutamisele ka teistes ettevõtetes, kuid puudub selge ülevaade lahenduse laiemast rakendatavusest või turupotentsiaalist. • Ajakava on üldjoontes realistlik, kuid ajastus või tegevuste järjestus vajab selgemat põhjendust. Mõningaid riske või viivitusi ei ole arvesse võetud. • Riskianalüüs käsitleb peamisi riske, kuid osa riske on välja toomata või ilma selge maandamiseta. Mõne riski käsitlus on ebapiisav. • Turundustegevused on kirjeldatud, kuid nende seos arendatava lahenduse eesmärkidega ei ole piisavalt selge. Sihtrühmad, sõnumid ja kanalid on osaliselt läbi mõeldud, kuid turundusplaan ei toeta veenvalt süsteemi kasutuselevõttu ega osapoolte teadlikkuse tõstmist.
0	• Probleem ja eesmärk on ebaselged või puuduvad. Ei ole arusaadav, millist kitsaskohta projekt lahendab või miks arendust vaja on. Lahenduse sobivus probleemi lahendamiseks ei ole tõendatud. • Sekkumisloogika ei ole asjakohane või on olematu. Ei ole arusaadav, kuidas tegevused peaksid muutust looma. • Tegevused ei toeta eesmärki. Puudub loogiline seos tegevuste, eesmärkide ja tulemuste vahel; sekkumisloogikat ei ole kirjeldatud või see on vastuoluline.

	• Lahenduse universaalsus ja laiem mõju on tõendamata. Puuduvad argumendid või plaan, mis näitaks lahenduse kasutatavust mitme ettevõtte poolt või selle turumõju. • Ajakava on puudulik või ebarealistlik. Tegevused ei ole ajaliselt seostatud, sõltuvusi ei ole arvestatud või ajakava puudub. • Riskianalüüs on esitamata või ei ole asjakohane. Esineb oluline finantsrisk, mida ei ole võimalik maandada. • Projektis ei ole turundustegevusi sisuliselt käsitletud või on need esitatud väga pealiskaudselt. Puudub põhjendus, sihtrühmapõhisus ning seos arendatava andmepõhise aruandluse terviklahenduse eesmärkidega. Turunduskanalid ja tegevused ei ole kirjeldatud või ei ole arusaadavad ega rakendatavad. Turundustegevused ei toeta süsteemi kasutuselevõttu, ei kasvata aruandluskohustuslaste või ametkondade teadlikkust ning ei toeta muudatuse juhtimist. Turundusplaan puudub või ei vasta hindamiskriteeriumitele.

3. Projekti kulutõhusus -20% koondhindest Hinnatakse, kas projekti planeeritud eelarve on realistlik ja mõistlik ning kas on selge, milliste arvutuste ja hinnangute alusel on eelarve kokku pandud	
4	• Projekti eelarve sisaldab kõiki projekti elluviimise abikõlblikke kulusid ja on põhjendatud, läbipaistev, detailine ning kuluefektiivne. Eelarve moodustab ühtse terviku on seotud planeeritud tegevustega, kulud toetavad selgelt projekti elluviimist. • Kulud on realistlikud ning mõistlikud, sh vajalikud tegevuste elluviimiseks ning tulemuste saavutamiseks. • Eelarve koostamise põhimõtted on arusaadavad, toodud on arvutused ja hinnangud kulude kohta.
2	• Projekti eelarve sisaldab peamisi abikõlblikke kulusid ning on seotud planeeritud tegevustega, kuid eelarve ei ole piisavalt detailne ega läbipaistev. Mõned kulud on esitatud üldiselt või nende eesmärk ei ole selgelt kirjeldatud. • Kulude seos tegevuste ja oodatavate tulemustega on osaliselt arusaadav. Osa kulusid on põhjendatud, kuid kõigi kulude vajalikkust ei ole üheselt selgitatud. • Eelarve on üldjoontes teostatav, kuid kuluefektiivsus ja mõistlikkus ei ole täielikult põhjendatud. Üksikute kulude osas esinevad mõningased ebatäpsused, kuid see ei mõjuta projekti elluviimist.
0	• Projekti eelarve ei ole realistlik ega piisavalt põhjendatud. Eelarve ei vasta projekti eesmärkidele ega sisule. • Eelarve ei moodusta loogilist tervikut planeeritud tegevustega. Osa olulisi kulusid puudub või on lisatud kulusid, mille seos projektiga ei ole selge ega põhjendatud. • Kulude vajalikkus ja mõistlikkus ei ole selgitatud ning eelarve koostamise aluseks olevad arvutused või hinnangud puuduvad või on ebapiisavad. • Ei ole arusaadav, kuidas esitatud eelarve võimaldab projekti ellu viia kuluefektiivselt. Projekti rahalised eeldused ei ole usaldusväärsed.

4. Taotleja ja koostööpartneri(te) või partneri(te) suutlikkus projekti ellu viia – 20% koondhindest Hinnatakse, kas toetuse taotlejal (ettevõttel ja tema meeskonnal) on vajalik kvalifikatsioon ja kogemused, õiguslikud, organisatsioonilised ja tehnilised eeldused projekti elluviimiseks ning võimekus tagada projekti tulemuste kestlikkus ja jätkusuutlikkus.	
4	• Taotlejal on õiguslik alus arenduste tegemiseks sh andmete töötlemiseks, nt vastavus GDPRile ning riiklikele andmekogude ja andmevahetuse nõuetele (nt X-tee kasutus) ning tehniline võimekus (IT-lahendused, infrastruktuur ja infoturbe meetmed) • Projekti meeskonnas (nii taotleja kui partner) on isikud, kellel on tugev kompetents ja kogemus projekti valdkonnas. Meeskonna liikmed ja nende rollid on läbimõeldud, meeskonnaliikmete kompetentsid toetavad projekti elluviimist. Projektimeeskonda on vajaminevad teadmised ja kogemused kaasatud parimal võimalikul viisil, mis tagavad projekti eduka ellu rakendamise. Kaasatud testijad on asjakohased arendatava lahenduse valideerimiseks ning nende rollid, panus ja testimise ulatus on projektiplaanis selgelt esitatud. • Partneri ja/või koostööpartneri roll projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamisel on selge. Partner ja/või koostööpartner osaleb projekti tegevustes sisuliselt sh on osaline reaalajamajanduse lahenduse arendamises või rakendamises. • Taotleja ja partneri (olemasolul) finantsvõimekus (omavahendid või laen) on väga hea. Taotlejal ja partneril on vahendid projekti omafinantseeringu katmiseks ja hilisem võimekus arenduse/lahenduse/teenuse pakkumiseks. • Riskide realiseerumisel on ettevõttel piisav puhver, et projekti tegevustega jätkata ning riskide ilmnemine ei avalda tema tavapärasele äritegevusele olulist mõju. Väljatöötatud tulemusi rakendatakse ka pärast projekti lõppu. Ettevõtjal on selge plaan jätkutegevuste elluviimiseks.
2	• Taotlejal on projekti elluviimiseks vajalikud eeldused osaliselt olemas. Taotlejal on olemas õiguslik alus andmete töötlemiseks, kuid vastavus andmekaitse- ning riiklike andmekogude või turvalise andmevahetuse nõuetele ei ole piisavalt selgelt kirjeldatud. Tehniline võimekus on olemas, kuid IT-lahenduste, infrastruktuuri ja infoturbe kirjeldused on osaliselt puudulikud või ebapiisavad. • Projektimeeskonnas (nii taotleja kui partner) on asjakohaste teadmistega liikmed, kuid rollid ja vastutused ei ole täielikult selged ning meeskonna kogemus ei kata kõiki projekti vajadusi. Kaasatud testijad on osaliselt sobivad, kuid nende rollid, panus ja testimise ulatus ei ole projektiplaanis piisavalt selgelt esitatud. • Taotleja ja partneri (olemasolul) finantsvõimekus (omavahendid või laen) on väga hea. Taotlejal ja partneril on vahendid projekti omafinantseeringu katmiseks ja hilisem võimekus arenduse/lahenduse/teenuse pakkumiseks. • Partneri või koostööpartneri roll projekti tegevustes on kirjeldatud, kuid sisuline panus arendustegevustesse või lahenduse rakendamisse ei ole täielikult selge ega piisavalt põhjendatud.

	• Projekti tulemuste kestlikkus on kirjeldatud, kuid jätkutegevuste plaan ja lahenduse edasine kasutamine ei ole piisavalt põhjendatud. Riskide realiseerumisel võib taotleja suutlikkus projekti jätkata olla osaliselt piiratud.
0	• Taotlejal puuduvad või ei ole tõendatud projekti elluviimiseks vajalikud eeldused. Õiguslik alus andmete töötlemiseks ja vahetamiseks on puudu või ei ole usaldusväärselt kirjeldatud. Vastavus andmekaitse-, riiklike andmekogude ning turvalise andmevahetuse (nt X-tee) nõuetele ei ole näidatud. Tehniline võimekus (IT-lahendused, infrastruktuur, infoturve) ei ole piisav või on kirjeldamata. • Projektimeeskonna kompetents ja kogemus ei ole projekti elluviimiseks piisavad. Rollid ja vastutused on ebaselged või puuduvad, ning meeskonna koosseis ei kata projekti vajadusi. Kaasatud testijad ei ole sobivad arendatava lahenduse valideerimiseks ja nende rollid, panus ning testimise ulatus ei ole kirjeldatud. • Taotleja ja partneri (partneri olemasolul) finantsvõimekus ei ole piisav, et tagada projekti omafinantseerimine. Taotlejal ja partneril (partneri olemasolul) puuduvad finantsvahendid või võimalused täiendavate finantsvahendite kaasamiseks tegevuskavas ettenähtud investeeringute teostamiseks ning projekti eesmärkide elluviimiseks ja tulemuste jätkusuutlikkuse tagamiseks. • Partneri ja koostööpartneri roll projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamisel on ebaselge või formaalne. Sisuline osalus arendustegevustes või lahenduse rakendamises puudub või ei ole näidatud. • Projekti tulemuste kestlikkus ja jätkusuutlikkus ei ole tagatud. Puudub usutav plaan lahenduse kasutamiseks pärast projekti lõppu ning riskide realiseerumisel ei ole taotlejal piisavat võimekust projekti jätkata ilma olulise mõjuta tavapärasele äritegevusele.

5. Projekti kooskõla „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega – 10 % koondhindest

Hinnatakse projekti kooskõla Eesti „2035” aluspõhimõtete ja sihtidega.

Hinnatakse strateegia Eesti 2035 aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist, tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel järgmiste horisontaalsete näitajatega:

1) soolise võrdõiguslikkuse indeks – soolise aspektiga arvestamine on asjakohane, kui projekti raames loodav lahendus on suunatud inimestele ja sellel võib olla erinev mõju naistele ja meestele (näiteks ravimid, tervisediagnostika). Kui erinev mõju meestele ja naistele on võimalik, siis tuleb digilahenduse loomisel hinnata soolise kallutatuse võimalikke riske automatiseeritud otsustamise puhul ja neid vajadusel maandada. Taotluses esitatud riskianalüüsis on kirjeldatud võimalikke algoritmilise kallutatuse riske ja nende maandamisvõimalusi. Projekt panustab soolise võrdõiguslikkuse indeksisse. Lisainfo: https://kompetentsikeskus.sm.ee/et/abiks-rakendajale/2021-2027/toetuse-taotlejale-ja-saajale/digitooriist/kuidas-projektis-edendada-soolist-vordsust

2) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik – võrdse kohtlemise aspektiga arvestamine on asjakohane, kui projekti raames loodav lahendus on suunatud inimestele ja selle mõju erinevatele sotsiaalsetele rühmadele (nt eri vanuses, erivajadusega inimesed

jt) võib olla erinev. Kui erinev mõju inimestele on võimalik, siis tuleb digilahenduse loomisel hinnata varjatud kallutatuse või võimaliku diskrimineerimise esinemise riske automatiseeritud otsustusprotsessides ja neid riske vajadusel maandada. Taotluses esitatud riskianalüüsis on kirjeldatud võimalikke algoritmilise kallutatuse riske ja nende maandamisvõimalusi. Projekt panustab "hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdikusse" 3) ligipääsetavuse näitaja – kui projekti raames toimuv tegevus on mõeldud kasutamiseks laiemale avalikkusele või, kui kasutajate seas võib olla erivajadusega inimesi, siis peab olema tagatud ligipääsetavus nelja peamise erivajadusega (liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuue) inimestele ning sellisel juhul panustab projekt ligipääsetavuse mõõdikusse. Lisainfo: https://kompetentsikeskus.sm.ee/et/vordsed-voimalused/ligipaasetavus/ligipaasetavuse-parandamine/ligipaasetavus-fuusilisele-keskkonnale 4) väljaspool Harjumaad loodud sisemajanduse koguprodukt elaniku kohta Euroopa Liidu 27 keskmisest – ettevõte tegevus toimub väljaspool Harjumaad. 5) kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalentides – panustatakse kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides vähenemisse. 6) ringleva materjali määr.	
4	Projekt panustab kahte või enamasse strateegia Eesti 2035 näitajasse.
2	Projekt panustab vähemalt ühte strateegia Eesti 2035 näitajasse.
0	Projekt ei panusta sisuliselt strateegia Eesti 2035 näitajatesse